

20. Odpoveď ministra spravodlivosti Slovenskej republiky T. Boreca na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Ľ. Galka podanú 18. marca 2015 vo veci formy výkonu znaleckej činnosti

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky

Tomáš Borec

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 17-04-2015		
Číslo spisu: PRED-287/2015		
Listy: //3	Prílohy:	
RZ	ZH	LU

Bratislava, 14. apríl 2015

Č. 40021/2015/10-39193

Vážený pán poslanec,

dňa 24. marca 2015 mi bol doručený list predsedu Národnej rady Slovenskej republiky, č. PRED-206/2015, ktorého prílohou bola Vaša interpelácia zo dňa 16. marca 2015, vo veci Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru (ďalej len „KEÚ PZ“ alebo „Ústav“).

Dovoľujem si Vás preto informovať o nasledovnom:

zlúčením odborov kriminalistickej techniky a expertíz v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach, ktoré vykonávali svoju činnosť na území Slovenska od roku 1953, bol KEÚ PZ zriadený k 1. februáru 1991 ako súčasť Policajného zboru Slovenskej republiky a následne zapísaný v zozname ústavov a iných pracovísk špecializovaných na znaleckú činnosť v zmysle zákona č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch. KEÚ PZ vykonáva dlhodobo svoju činnosť a v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 písm. n) a § 4 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

V súvislosti s rozsiahlymi právnymi zmenami po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie, najmä prijatím nového zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZZTP“), ktorý nahradil horeuvedený právny predpis z roku 1967, bol i pri rekodifikácii trestného práva v roku 2005 zdôraznený význam a dôležitosť KEÚ PZ pre spoločnosť.

Vznik a činnosť ústavu je plne v súlade s praxou v európskych krajinách, kde každá krajina má najmä pre účely trestného konania priamo zákonom zriadenú minimálne jednu entitu na zabezpečenie forenzných činností, ktorá svoju kvalitu a kompetenciu garantuje medzinárodnými štandardami. Táto podmienka vychádza i z potreby výmeny forenzných výstupov, keďže Ústav je taktiež národným kontaktným bodom a v rámci medzinárodnej spolupráce zabezpečuje výmenu dát z národných databáz odtlačkov prstov a DNA profilov a ich de facto následné využitie najmä v trestnom konaní v rôznych krajinách sveta. Z tohto dôvodu je potrebné, aby kvalita forenzných ústavov bola hodnotená rovnako vo všetkých krajinách, pričom jednoznačným kritériom kvality je plnenie podmienok a kritérií medzinárodných ISO noriem zameraných na systém manažérstva kvality a laboratórnu činnosť.

Ústav je od roku 1998 členom Európskej siete ústavov forenzných vied (ďalej len „ENFSI“), ktorá v súčasnosti združuje 64 forenzných ústavov z 36 krajín Európy. Členstvo

v ENFSI je podmienené splnením požiadaviek, pričom najdôležitejšou je akreditácia laboratórií v zmysle normy ISO/IEC:17025:2005 a certifikácia podľa ISO 9001:2008.

Ústav má od roku 2002 certifikovaný systém manažérstva kvality v zmysle ISO 9001:2008 a od roku 2006 má akreditované laboratória v zmysle ISO/IEC 17025:2005. Kvalita práce Ústavu je zároveň overovaná opakujúcimi sa medzinárodnými kruhovými testami. Ústav ako jediný znalecký ústav na Slovensku spĺňa medzinárodné kritéria kvality, a i preto vykonáva v zmysle ustanovenia § 19 ZZTP znaleckú činnosť, najmä vo zvlášť obťažných prípadoch vyžadujúcich osobitné vedecké posúdenie v oblasti kriminalistiky, pričom na rozdiel od všetkých ostatných entít zapísaných v zozname znalcov, náklady na ktorých stoja každý rok rozpočet verejnej správy niekoľko miliónov eur, Ústav vykonáva svoju činnosť najmä pre orgány činné v trestnom konaní v zmysle ustanovenia § 141 až § 152 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „TP“), vždy bez náhrady v zmysle § 152 ods. 4 TP.

Pre všetky tieto skutočnosti a z dôvodu nenarušenia celého systému trestného konania v Slovenskej republike po prijatí ZZTP bola v Národnej rade Slovenskej republiky prijatá jeho novelizácia (§ 35a ZZTP), na základe ktorej vtedajší minister vnútra Slovenskej republiky, pán Martin Pado, požiadal vtedajšiu ministerku spravodlivosti Slovenskej republiky, pani Luciu Žitňanskú, o zápis Ústavu do zoznamu znalcov ako znalecký ústav v zmysle novej právnej úpravy.

V odbore kriminalistika v Slovenskej republike nebola v tom čase a ani do dnes neexistuje pre absenciu kriminalistiky v existujúcej sústave odborov vedy a techniky (§ 6 zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja v znení neskorších predpisov a Smernice Ministerstva vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 27/2006-R z 21. decembra 2006 o sústave odborov vedy a techniky a číselníku odborov vedy a techniky v znení neskorších predpisov) a sústave študijných odborov Slovenskej republiky (§ 50 ods. 3 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) žiadna fyzická osoba s titulom docent alebo profesor z kriminalistiky, ktorá navyše nikdy nemôže byť schopná postihnúť všetkých viac ako 20 odvetví kriminalistiky, podobne rozdielných ako sú napríklad rôzne oblasti medicíny.

Vtedajšia ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky, pani Lucia Žitňanská, preto z dôvodov hodných osobitného zreteľa svojim rozhodnutím zo dňa 6. júna 2006 podaniu vtedajšieho ministra vnútra Slovenskej republiky, pána Martina Pada, vyhovela a Ústav do zoznamu znalcov zapísala. Ako osoba zodpovedná v zmysle ZZTP bol akceptovaný pán prof. Ing. Václav Krajník, CSc., ktorý ako vedúci Katedry kriminalistiky a forenzných disciplín a neskôr ako prorektor a rektor Akadémie Policajného zboru v Bratislave, bol na Ústave aj odborným garantom vzdelávania akreditovaného Ministerstvom školstva Slovenskej republiky.

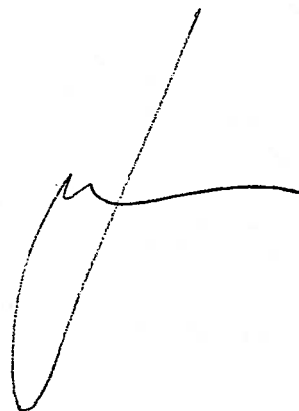
Prof. Ing. Václav Krajník, CSc. vykonával na Ústave činnosti osoby zodpovednej za znaleckú činnosť, ako zamestnanec Ústavu nie v služobnom pomere, ale v pracovnom pomere v zmysle zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Osoba zodpovedná za znaleckú činnosť v zmysle zákona nemusí byť zároveň aj príslušníkom Policajného zboru, preto prepustením zo služobného pomeru, ktoré bolo i rozsiahlo medializované, nezanikol súčasne i jeho horeuvedený pracovný pomer i pre

prezumpciu nevinu. Po jeho ukončení v zmysle príslušných ustanovení pracovnoprávných predpisov v súčasnosti vykonáva činnosti osoby zodpovednej za znaleckú činnosť doc. JUDr. Štefan Kočan, PhD., prvý prorektor Akadémie Policajného zboru v Bratislave.

Za existenciu Ústavu, najmä od jeho členstva v ENFSI i pre plnenie kritérií medzinárodných ISO noriem zameraných na systém manažérstva kvality a laboratórnu činnosť, súdy na Slovensku ani v zahraničí, iní členovia ENFSI a iné relevantné orgány v Európe, často závislí od kvality jeho výstupov, nespochybnil výsledky znaleckého skúmania na Ústave a v kontexte tretej otázky i preto zároveň uvádzam, že v zmysle ZZTP od jeho účinnosti v roku 2004 až do dnešného dňa, vrátane Vami spomínaného obdobia 26.7.2012 až 1.9.2014, v nadväznosti na výkon štátneho dohľadu prebiehajúceho nepretržitým sledovaním v zmysle § 29 a nasl. ZZTP Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky ani nebola Ústavu právoplatne udelená žiadna sankcia.

S cieľom reflektovať i na horeuvedené a zohľadňovať veľmi osobitné postavenie Ústavu v systéme znaleckej činnosti v Slovenskej republike i pre zásady nezávislosti, nestrannosti, ale aj právnej istoty pri tvorbe úkonov znaleckej činnosti vzhľadom na kontradiktornosť trestného konania, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky pripravuje nový zákon o znalcoch, ktorý by mal mať predpokladanú účinnosť od 1. januára 2016. V nadväznosti na prebiehajúcu rekodifikáciu civilného práva, plánované zmeny trestného práva do roku 2016, elektronizáciu justície a konsolidáciu rozpočtu verejnej správy, má tento za hlavné ciele skrátiť čas a zvýšiť kvalitu znaleckého dokazovania, s cieľom dosahovať ním reprodukovateľné a opakovateľné výsledky s využitím aktuálnych vedeckých poznatkov a dostupných vedeckých metód najmä v prípadoch, keď znalca priberie do konania súd alebo iný orgán verejnej moci, znížiť celkové výdavky rozpočtu verejnej správy vynakladané na znalečné a zároveň zefektívniť výkon štátneho dohľadu nad znalcami, tlmočníkmi a prekladateľmi, najmä z pohľadu hospodárenia s prostriedkami rozpočtu verejnej správy, vzhľadom na uhradené znalečné v súlade so zásadami hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti, a účelnosti vrátane trestnoprávnej, správnoprávnej a civilnoprávnej zodpovednosti znalcov.

S pozdravom

Vážený pán
Ľubomír Galko
poslanec
Národná rada Slovenskej republiky
Námestie A. Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1